

OMALET

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 22. decembra 2010*

V zadevi C-245/09,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo arbeidshof te Brussel (Belgija) z odločbo z dne 25. junija 2009, ki je prispela na Sodišče 6. julija 2009, v postopku

Omalet NV

proti

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits (poročevalec), sodniki, in M. Berger, sodnica

* Jezik postopka: nizozemščina.

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 7. oktobra 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Omalet NV D. Van Der Mosen in H. Van de Cauter, odvetnika,
- za Rijksdienst voor Sociale Zekerheid P. Derveaux, odvetnik,
- za belgijsko vlado L. Van den Broeck in C. Pochet, zastopnici,
- za dansko vlado V. Pasternak Jørgensen, R. Holdgaard in C. Vang, zastopniki,
- za nemško vlado M. Lumma in J. Möller, zastopnika,
- za avstrijsko vlado E. Riedl, zastopnik,

- za finsko vlado A. Guimaraes-Purokoski, zastopnica,

- za vlado Združenega kraljestva H. Walker, zastopnica, skupaj s T. de la Marejem, barrister,

- za norveško vlado Ø. Andersen in K. B. Moen, zastopnika,

- za Evropsko komisijo M. van Beek in V. Kreuzshtiz, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na uporabo in razlago člena 49 ES.

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Omalet NV (v nadaljevanju: Omalet) in Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (nacionalni urad za socialno varnost,

v nadaljevanju: Rijksdienst) zaradi, prvič, solidarne odgovornosti družbe Omalet kot glavnega izvajalca za del dolgov za socialno varnost neregistriranega podizvajalca s sedežem v Belgiji in, drugič, obveznosti te družbe, da odtegne plačilo temu podizvajalcu.

Pravni okvir

- 3 Člen 30a zakona z dne 27. junija 1969 o spremembi uredbe z zakonsko močjo z dne 28. decembra 1944 o socialni varnosti delavcev, v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: zakon iz leta 1969) določa:

„[...]”

§ 3. Naročnik, ki je dela iz odstavka 1 oddal podjetniku, ki ob sklenitvi pogodbe ni registriran, je solidarno odgovoren za plačilo dolgov za socialno varnost svojega sopogodbenika.

Podjetnik, ki je dela iz odstavka 1 oddal podizvajalcu, ki ob sklenitvi pogodbe ni registriran, je solidarno odgovoren za plačilo dolgov za socialno varnost svojega sopogodbenika.

[...]

Solidarna odgovornost je omejena na 50% skupne cene del – brez davka na dodano vrednost – ki so bila oddana neregistriranemu podjetniku ali podizvajalcu.

[...]

§ 4. Naročnik, ki podjetniku, ki ob plačilu ni registriran, plača ceno del iz odstavka 1 v celoti ali deloma, mora pri plačilu odtegniti 15% dolgovanega zneska brez davka na dodano vrednost, in ga plačati [Rijksdienst] v skladu s postopki, ki jih določi Kralj.

Podjetnik, ki je podizvajalcu plačal ceno del iz odstavka 1 v celoti ali deloma, mora pri plačilu odtegniti 35% dolgovanega zneska brez davka na dodano vrednost, in ga plačati [Rijksdienst] v skladu s postopki, ki jih določi Kralj.

Vendar je podjetnik oproščen obveznosti odtegnitve in plačila iz prejšnjega pododstavka, če podizvajalec ob izvedbi plačila pod pogoji in v skladu s postopki, ki jih določi Kralj, [Rijksdienst] ali Skladu za zagotavljanje preživetja ne dolguje plačil ali so mu bili za dolgovane zneske določeni plačilni roki brez sodnega postopka ali s pravnomočno sodno odločbo in se strogo drži teh rokov ter je registriran kot podjetnik. V ta namen [Rijksdienst] vzpostavi javno dostopno bazo podatkov, ki ima za uporabo tega pododstavka dokazno moč.

Določbe tega odstavka o odtegnitvi se ne uporabljajo za plačila, dolgovana podjetniku, ki je delodajalec, ki nima sedeža v Belgiji, ki v Belgiji nima dolgov iz naslova socialne varnosti in čigar vsi delavci imajo veljavno potrdilo o napotitvi.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 4 Družba Omalet je kot nosilec gradbenega projekta najela podizvajalca s sedežem v Belgiji, ki pa tam ni registriran. Ta podizvajalec je izdal dva računa, prvega 2. aprila 2003 za 4136,10 EUR in drugega 29. aprila 2003 za 4493,69 EUR. Oba računa sta bila plačana.

- 5 Navedeni podizvajalec, ki je bil 25. septembra 2003 razglašen za insolventnega, je takrat Rijksdienst dolgoval 57.593,87 EUR. Na podlagi člena 30a(3) zakona iz leta 1969 je Rijksdienst od družbe Omalet kot solidarne dolžnice zahteval 4314,90 EUR za dolgove iz naslova socialnega zavarovanja tega podizvajalca, omejene na 50 % skupnega zneska del. Nato je na podlagi člena 30a(4) tega zakona zahteval še 6040,85 EUR, ker družba Omalet ni upoštevala obveznosti odtegnitve iz tega člena.

- 6 Ker spor ni bil sporazumno rešen, je Rijksdienst 25. aprila 2007 vložil tožbo zoper družbo Omalet pri arbeidsrechtbank te Brussel (delovno sodišče prve stopnje v Bruslju). To sodišče je s sodbo z dne 25. aprila 2008 odločilo, da so zahtevki Rijksdienst utemeljeni, in je družbi Omalet naložilo plačilo 10.355,75 EUR skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od 1. februarja 2006 dalje, in procesnimi obrestmi.

- 7 Družba Omalet je 23. maja 2008 zoper to sodbo pri arbeidshof te Brussel (delovno sodišče v Bruslju) vložila pritožbo, v kateri je med drugim navedla, da člen 30a zakona iz leta 1969 ni združljiv s členoma 49 ES in 50 ES.

8 V teh okoliščinah je arbeidshof te Brussel prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali mora nacionalno sodišče v sporu med [Rijksdienst] in glavnim izvajalcem s sedežem v Belgiji uporabiti člen 49 ES, če se zahteva ugotovitev, da je ta glavni izvajalec na podlagi člena 30a(3) [zakona iz leta 1969] (v različici, ki je veljala pred spremembo tega člena s členom 55 programskega zakona z dne 27. aprila 2007) solidarno odgovoren za del dolgov neregistriranega podizvajalca s sedežem v Belgiji, ali če je treba odločiti o tožbi zoper podjetnika, ker ni upošteval obveznosti odtegnitve iz člena 30a(4) tega zakona?
2. Podredno, ali člen 49 ES nasprotuje takšni ureditvi, kakršna izhaja iz člena 30a(3) in (4) [zakona iz leta 1969] (v različici, ki je veljala pred spremembo tega člena s členom 55 programskega zakona z dne 27. aprila 2007)?“

Pristojnost Sodišča

- 9 Uvodoma je treba ugotoviti, da se predlog za sprejetje predhodne odločbe nanaša na razlago določb Pogodbe ES o svobodi opravljanja storitev v položaju, v katerem – kot je med drugim poudarilo tudi predložitveno sodišče – so vsi elementi spora o glavni stvari omejeni na eno samo državo članico.
- 10 V teh okoliščinah mora Sodišče preveriti, ali je pristojno za odločanje o razlagi teh določb (glej v tem smislu sodbi z dne 31. januarja 2008 v zadevi Centro Europa 7, C-380/05, ZOdl., str. I-349, točka 64, in z dne 11. marca 2010 v zadevi Attanasio Group, C-384/08, ZOdl., str. I-2055, točka 22).

- 11 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Sodišče izključilo svojo pristojnost, kadar je bilo očitno, da se določba prava Unije, ki je Sodišču predložena v razlago, ne uporablja (sodba z dne 1. oktobra 2009 v zadevi *Woningstichting Sint Servatius*, C-567/07, ZOdl., str. I-9021, točka 43).
- 12 V skladu z ustaljeno sodno prakso namreč velja, da se določbe o svobodi opravljanja storitev ne uporabljajo za dejavnosti, katerih vsi upoštevni elementi so omejeni na ozemlje ene same države članice (glej zlasti sodbi z dne 9. septembra 1999 v zadevi *RI.SAN.*, C-108/98, Recueil, str. I-5219, točka 23, in z dne 21. oktobra 1999 v zadevi *Jägerskiöld*, C-97/98, Recueil, str. I-7319, točka 42).
- 13 V obravnavani zadevi pa iz spisa, predloženega Sodišču, izhaja, da so vsi elementi spora o glavni stvari dejansko umeščeni znotraj ene same države članice, saj imata tako glavni izvajalec kot podizvajalec sedež v Belgiji, in so vsa dejstva nastala na ozemlju te države članice.
- 14 Zato je očitno, da v sporu v glavni stvari ni podana nobena navezna okoliščina iz člena 49 ES, tako da se ta določba ne uporablja.
- 15 Res je, kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, da lahko tudi v takem popolnoma notranjem položaju odgovor Sodišča koristi predložitvenemu sodišču, zlasti če bi nacionalno pravo zahtevalo, da bi državljani zadevne države članice užival enake pravice, kot jih ima v enakem položaju na podlagi prava Unije državljani druge države članice (glej zlasti sodbe z dne 5. decembra 2000 v zadevi *Guimont*, C-448/98, Recueil, str. I-10663, točka 23; z dne 30. marca 2006 v zadevi *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, C-451/03, ZOdl., str. I-2941, točka 29; z dne 5. decembra 2006 v združenih zadevah *Cipolla* in drugi, C-94/04 in C-202/04, ZOdl., str. I-11421, točka 30, in

z dne 1. junija 2010 v združenih zadevah Blanco Pérez in Chao Gómez, C-570/07 in C-571/07, ZOdl., str. I-4629, točka 36).

- 16 Vendar v obravnavanem primeru ni tako. V svojem predlogu za sprejetje predhodne odločbe se predložitveno sodišče namreč samo sklicuje na sodbo Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče), v kateri je to sodišče ugotovilo, da se člen 49 ES ne uporablja, kadar je zadeva, predložena sodišču, omejena na notranji pravni red. Glede vprašanja, ali je člen 30a(1) zakona iz leta 1969 v nasprotju z načeloma enakosti in prepovedi diskriminacije, vsebovanima v belgijski ustavi, ker predvideva različno obravnavanje, na eni strani, naročnikov in nosilcev projektov s sedežem v Belgiji, ki najamejo tujega sopogodbenika, neregistriranega v Belgiji, in se lahko sklicujejo na člena 49 ES in 50 ES, in na drugi strani, teh, ki najemajo ponudnike storitev s sedežem v Belgiji, in se ne morejo sklicevati na ta člena, je navedeno sodišče ugotovilo, da položaja, ki ga ureja izključno notranji pravni red ni mogoče primerjati s položajem, ki ga ureja pravni red Unije.
- 17 Zato iz predloga za sprejetje predhodne odločbe ne izhaja, da mora predložitveno sodišče v okoliščinah, kakršne so v sporu o glavni stvari, podjetjem s sedežem v Belgiji zagotoviti enake pravice, kot bi bile po pravu Unije v enakem položaju zagotovljene podjetju s sedežem v drugi državi članici.
- 18 Iz tega izhaja, da v okoliščinah, kakršne so v sporu v glavni stvari, kjer so vsi elementi umeščeni znotraj zadevne države članice, Sodišče ni pristojno za odgovor na vprašanja za predhodno odločanje, ki ju je postavilo arbeidshof te Brussel.
- 19 Zato je predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo arbeidshof te Brussel, nedopusten.

Stroški

- ²⁰ Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo arbeidshof te Brussel (Belgija) z odločbo z dne 25. junija 2009, ni dopusten.

Podpisi